

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

ESCOLA POMPEU FABRA

ELABORAT PER LA CAEI EL GENER DE 2025

ÍNDEX

1. Introducció i marc normatiu.	3
1.1. Presentació del document.	3
1.2. Referències a la normativa educativa vigent.	3
1.3. Principis i objectius generals del Pla.	4
2. Diagnòstic i context del centre.	6
2.1. Descripció del context sociocultural del centre.	6
2.2. Nombre d'alumnes i diversitat present al centre.	6
2.3. Detecció i valoració de les necessitats educatives de l'alumnat	6
3. Mesures i actuacions.	13
3.1. Mesures i Suport Universals.	13
3.2. Mesures i suports addicionals.	14
3.2.1. Mesures d'adaptació del ritme d'aprenentatge: Retenció i Acceleració	16
3.3. Mesures i suports intensius.	17
3.4. Pla de suport individualitzat (PSI).	14
4. Recursos i suports.	17
4.1. Recursos humans.	17
4.2. L'organització dels recursos humans	18
4.3. Recursos materials.	20
5. La Comissió d'Atenció a l'Escola Inclusiva (CAEI).	22
6. Seguiment i avaluació.	21
6.1. Indicadors d'èxit.	21
7. Annexos	23
7.1. Plans i models de suport individualitzat	23
7.2. Protocols d'actuació i circuits de derivació	23
7.3. Diagnòstic i adaptacions metodològiques	23
7.4. Seguiment i suports rebuts per l'alumnat	23
7.5. Retenció d'alumnat i seguiment	23
7.6. Glossari de terminologia PAD	23

1. Introducció i marc normatiu.

1.1. Presentació del document.

L'escola parteix del principi que la diversitat és un valor enriquidor per a tota la comunitat educativa. El nostre objectiu és garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat que respongui a les necessitats de tot l'alumnat, independentment de les seves capacitats, origen, llengua o condició socioeconòmica. Això implica adaptar l'ensenyament perquè cada infant pugui aprendre i desenvolupar-se al màxim del seu potencial, dins d'un entorn que promogui la participació i la igualtat d'oportunitats.

L'atenció a la diversitat no es limita només a l'alumnat amb necessitats educatives específiques, sinó que inclou una visió àmplia i flexible de l'aprenentatge, tenint en compte els diferents ritmes, estils i capacitats dels infants. Per això, el centre promou metodologies actives i inclusives, agrupaments flexibles i mesures de suport ajustades a les necessitats individuals de cada alumne/a.

El compromís amb la inclusió també es reflecteix en la coordinació entre l'equip docent, les famílies i els serveis externs per oferir una resposta educativa global i coherent. Aquest treball en xarxa permet garantir la continuïtat de les mesures i l'acompanyament personalitzat de l'alumnat, fomentant la seva autonomia, benestar emocional i desenvolupament integral.

El nostre model inclusiu es basa en els principis establerts pel Decret 150/2017 d'escola inclusiva i el Decret 175/2022 d'ordenació de l'educació bàsica, que defineixen l'escola com un espai de convivència, respecte i aprenentatge per a tothom. D'acord amb aquestes directrius, el centre aplica estratègies pedagògiques que permeten l'accés al currículum i la participació de tot l'alumnat, eliminant barreres i promovent la igualtat d'oportunitats.

En aquest sentit, el centre desenvolupa un Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) que articula les mesures i recursos necessaris per donar resposta a les necessitats de l'alumnat.

1.2. Referències a la normativa educativa vigent.

En aquest context, la legislació catalana proporciona un marc sòlid per establir i desenvolupar l'atenció a la diversitat:

- La [Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació](#), subratlla la necessitat d'adequar l'activitat educativa a les diverses formes de ser i d'aprendre, assegurant l'equitat i l'accés igualitari a l'aprenentatge.
- El [Decret 150/2017, de 17 d'octubre](#), defineix un sistema educatiu inclusiu que integra mesures i suports per afavorir el desenvolupament de les competències bàsiques i la transició a la vida adulta. També estableix la importància de coordinar els recursos dels centres ordinaris i d'educació especial per oferir una xarxa inclusiva i de qualitat.
- El [Decret 21/2023, de 7 de febrer](#), d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil, reforça la necessitat d'un sistema educatiu inclusiu des del primer cicle fins al segon.
- El [Decret 175/2022, de 27 de setembre](#), d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, posa en valor el disseny universal per a l'aprenentatge (DUA) com a eina per facilitar l'accés, la participació i l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

Aquests textos normatius estableixen dos pilars fonamentals de l'atenció educativa en el marc d'un sistema inclusiu:

1. Les **mesures i suports** que afavoreixen el desenvolupament equitatiu i igualitari de tot l'alumnat.
2. El **disseny universal per a l'aprenentatge (DUA)**, que crea situacions d'aprenentatge flexibles, minimitza les barreres del context i considera la variabilitat de les necessitats individuals.

Aquest marc normatiu també incorpora elements transversals, com la universalitat del currículum i els enfocaments inclusius en totes les etapes educatives, garantint una educació integral i amb expectatives d'èxit per a tothom.

1.3. Principis i objectius generals del Pla.

Una escola inclusiva és aquella on tot l'alumnat, sense excepcions ni distincions, té l'oportunitat d'aprendre i créixer conjuntament. La diversitat s'entén com un element enriquidor que afavoreix l'aprenentatge col·lectiu i el desenvolupament personal, i no com una dificultat a superar. Aquesta concepció fonamenta una acció educativa compromesa amb la inclusió, l'equitat i la qualitat, garantint que cada alumne sigui valorat per les seves capacitats i pugui participar activament en la vida escolar.

Aquest enfocament es concreta en els següents principis:

1. **Reconeixement i valoració de la diversitat**

- Entendre la diversitat de necessitats, interessos, capacitats i ritmes d'aprenentatge com un element enriquidor que potencia la convivència i el creixement col·lectiu.
- Acceptar la variabilitat com un fet natural, trencant estereotips i fomentant pràctiques pedagògiques inclusives que atenguin les necessitats de totes les persones.

2. **Equitat i igualtat d'oportunitats**

- Assegurar que totes les persones, independentment del seu origen, identitat, capacitats o situació socioeconòmica, tinguin accés als recursos i suports necessaris per assolir el seu màxim potencial.
- Promoure expectatives altes i reals d'èxit educatiu per a cada alumne/a, reforçant el seu dret a una educació integral.

3. **Sistema inclusiu com a únic marc de referència**

- Establir un sistema educatiu que respecti la singularitat de cada persona, evitant qualsevol forma de segregació o exclusió.
- Impulsar una escola per a tothom, on totes les nenes, nens i joves puguin aprendre i conviure junts/es, contribuint a una societat més cohesionada i respectuosa.

4. **Personalització de l'aprenentatge**

- Dissenyar experiències educatives flexibles i adaptades a la diversitat de necessitats i interessos, respectant els diferents ritmes d'aprenentatge.
- Incorporar el Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA) com a estratègia per garantir l'accés i la participació plena de tot l'alumnat.

5. Participació i coresponsabilitat

- Implicar activament tota la comunitat educativa (alumnat, famílies, docents i altres agents) en la construcció d'un projecte comú basat en la coresponsabilitat, el diàleg i el respecte mutu.
- Donar veu a nenes, nens i joves perquè participin en la presa de decisions que afecten la seva experiència educativa i el seu benestar.

6. Formació i creixement professional del professorat

- Proporcionar al personal docent una formació contínua i específica en educació inclusiva, coeducació i metodologies innovadores per liderar processos de canvi.
- Fomentar el treball en equip i la col·laboració entre professionals per generar entorns educatius enriquidors i equitatius.

Aquests principis fonamenten les accions que s'han de dur a terme a l'escola, i en aquesta línia, els objectius generals del Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) es concreten de la següent manera:

1. Garantir que tots els infants i joves rebin una atenció educativa personalitzada, que respongui a les seves necessitats i promogui el desenvolupament integral.
2. Eliminar les barreres per a l'aprenentatge i la participació, afavorint contextos educatius on totes les persones se sentin incloses i valorades.
3. Potenciar la convivència i el respecte mutu, promovent una cultura de pau i de valoració de la diversitat.
4. Assegurar la coherència entre les mesures ordinàries i específiques d'atenció a la diversitat, promovent l'equitat en tots els àmbits del centre.
5. Desenvolupar metodologies inclusives i coeducatives que afavoreixin l'aprenentatge cooperatiu i la participació activa de totes les persones.
6. Establir mecanismes de seguiment i avaluació per analitzar l'impacte de les mesures d'atenció a la diversitat i introduir millores contínues.

2. Diagnòstic i context del centre.

2.1. Descripció del context sociocultural del centre.

L'Escola Pompeu Fabra es troba al municipi de Sant Adrià de Besòs, dins l'Àrea Metropolitana de Barcelona, en un entorn sociocultural divers i amb múltiples reptes. El barri on està ubicada compta amb una presència significativa de famílies que afronten dificultats econòmiques, socials i culturals, fet que pot influir en les dinàmiques familiars i comunitàries, així com en el desenvolupament educatiu dels infants.

En aquest context, l'escola esdevé un espai clau per garantir l'equitat educativa i fomentar la inclusió, promovent metodologies que valorin la diversitat com a font d'enriquiment i aprenentatge compartit. A més, acull alumnat majoritàriament de la zona del centre i, en alguns casos, de barris propers com la Mina i Artigues, configurant una comunitat educativa plural amb una gran varietat d'origens socials i culturals. Aquest entorn fa que el centre assumeixi un rol fonamental en la cohesió social, treballant per reduir les desigualtats i garantir que tot l'alumnat tingui accés a una educació de qualitat.

2.2. Nombre d'alumnes i diversitat present al centre.

L'escola acull un alumnat amb necessitats educatives diverses, incloent-hi infants amb diversitat funcional i altres dificultats que requereixen suports específics. L'accessibilitat física i educativa és una prioritat, i el centre disposa d'espais i recursos adaptats per afavorir la inclusió de tot l'alumnat, independentment de les seves capacitats. A més, es duen a terme actuacions específiques per atendre les necessitats de l'alumnat amb trastorns de l'aprenentatge, dificultats emocionals o psicològiques, oferint un acompanyament individualitzat que afavoreixi el seu desenvolupament integral.

L'escola també acull alumnes que, en alguns casos, s'incorporen al llarg del curs o marxen temporalment per estades prolongades als seus països d'origen. Aquesta realitat genera la necessitat d'adaptar estratègies pedagògiques que garanteixin la continuïtat de l'aprenentatge i facilitin la seva reincorporació al centre. Tot i que la matrícula no varia de manera constant, sí que es registren moviments puntuals que requereixen una resposta organitzativa i educativa per assegurar l'acompanyament adequat de l'alumnat afectat.

D'altra banda, la llengua majoritària en les interaccions quotidianes de l'alumnat és el castellà, tant en els espais de joc com en les converses informals. Aquesta realitat sociolingüística fa que l'escola hagi d'assumir un paper actiu en la promoció de la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge, reforçant l'ús del català en les activitats acadèmiques i en la vida escolar. Es treballa perquè l'alumnat se senti immers en un context en què la llengua catalana tingui una presència natural i significativa, afavorint-ne l'ús espontani i potenciant estratègies que en facilitin l'aprenentatge i la integració.

2.3. Detecció i valoració de les necessitats educatives de l'alumnat

L'avaluació inicial de les necessitats educatives és un procés fonamental per identificar i valorar l'alumnat que requereix suports específics. Tot i que els recursos disponibles són limitats, s'optimitzen al màxim per garantir una atenció personalitzada i inclusiva. L'equip docent, en col·laboració amb el professorat de suport i la CAEI, treballa per adaptar les estratègies i metodologies a la diversitat de l'alumnat, assegurant que tothom pugui participar activament en el procés d'aprenentatge. Aquesta coordinació i l'ús eficient dels recursos permeten minimitzar barreres i oferir el millor acompanyament possible a cada alumne/a.

Objectius de l'avaluació inicial

Per què es realitza una avaluació inicial? L'objectiu principal és assegurar que l'alumnat rebi les eines i els recursos necessaris per accedir al currículum i participar plenament en la vida escolar. Això es concreta en diversos propòsits específics:

- Detectar les necessitats individuals de cada alumne/a per proporcionar-los/les els suports necessaris.
- Dissenyar plans personalitzats, com adaptacions curriculars i metodològiques, per facilitar el seu desenvolupament.
- Promoure la inclusió i garantir que totes les barreres per a l'aprenentatge siguin minimitzades
- Optimitzar la coordinació entre els recursos del centre i els serveis externs per oferir una atenció integral.

Identificació de les necessitats educatives

La detecció de les necessitats educatives de l'alumnat es pot produir per dues vies:

1. **Dictamen de matrícula**, quan l'alumne/a arriba al centre amb un informe previ que determina les seves necessitats educatives especials.
2. **Identificació per part del tutor/a**, mitjançant l'observació directa i la recollida d'informació sobre l'evolució acadèmica i personal de l'alumnat.

El tutor o la tutora és qui detecta inicialment possibles dificultats a través de:

- Observació sistemàtica a l'aula i fulls de seguiment: Per facilitar aquesta observació, el centre disposa d'un [protocol específic](#) que ajuda a identificar els trastorns d'aprenentatge més habituals. Aquest document estableix indicadors clars que permeten als i les docents detectar signes d'alerta, recollir evidències i adoptar mesures d'intervenció ajustades a cada cas.
- Recollida d'informació de fonts diverses:
 - Familiar: entrevistes amb la família per conèixer l'història de l'alumne/a i les possibles dificultats detectades a casa.
 - Mèdica: informes especialitzats si n'hi ha, per entendre millor les necessitats específiques.
 - Serveis externs: Serveis Socials, EAIA, CDIAP, CSMIJ, entre d'altres, per tenir una visió global del context de l'alumne/a.
 - Història escolar i expedient acadèmic: revisió del rendiment i les possibles dificultats prèvies.

Un cop detectades les dificultats, es realitza una valoració detallada de les necessitats de l'alumnat, revisant el seu nivell d'aprenentatge i competencial, així com les estratègies metodològiques prèviament aplicades. Abans d'implantar mesures més específiques, es prioritza l'optimització dels recursos del centre per afavorir la participació activa de l'alumnat dins l'aula ordinària.

Per això, es fomenten estratègies pedagògiques flexibles que permeten adaptar l'aprenentatge a les necessitats de cada alumne/a, com ara:

- Organització de l'aula en grups cooperatius, fomentant el treball entre iguals i el suport mutu.
- Grups flexibles, on l'alumnat pot rebre reforç en moments concrets sense desvincular-se del grup classe.

- Material diversificat i adaptat, segons les necessitats de cada alumne/a, per facilitar la comprensió dels continguts.
- Ús d'estratègies multisensorials i tecnologies educatives per potenciar la participació de tot l'alumnat.
- Intervenció coordinada entre el tutor/a i el personal de suport, assegurant una resposta educativa ajustada.
- Suport Escolar Personalitzat (SEP), reforç en petit grup per atendre dificultats específiques sense desvincular l'alumnat del grup classe.

Si les dificultats persisteixen, el cas es trasllada a la CAEI (Comissió d'Atenció Educativa Inclusiva) mitjançant el Full de Demanda, que recull els aspectes més rellevants detectats.

L'escola disposa d'un [protocol específic](#) per a la detecció i valoració de les necessitats educatives de l'alumnat, que estableix clarament el procés a seguir per identificar i actuar davant d'alumnes amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE) i Necessitats Educatives Especials (NEE). Aquest protocol garanteix un procediment estructurat i equitatiu, facilitant la coordinació entre els diferents professionals implicats.

Intervenció de les mestres d'educació especial

Les mestres d'educació especial (MEE) coneixen els casos a través de les reunions de cicle, coordinació i avaluació, on es comparteix informació amb l'equip docent. Quan es detecta que un alumne/a necessita suport específic, tutors/es i MEE valoren conjuntament la millor actuació i l'ús de material adaptat si cal.

Si, malgrat els recursos i estratègies aplicades a l'aula, l'alumne/a continua presentant dificultats significatives, els tutors o les tutores tramiten el [Full de Demanda](#) a través de les MEE. Aquestes analitzen la informació, planifiquen la intervenció i estableixen les orientacions més adequades.

La sol·licitud es formalitza seguint el protocol establert per l'EAP, detallant-hi els aspectes rellevants que justifiquen la demanda. A més, les MEE prioritzen l'ordre d'intervenció de l'EAP segons la gravetat i les necessitats de cada cas, garantint una resposta ajustada i efectiva.

Avaluació de les necessitats educatives

Per tal de garantir una atenció adequada a l'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE) o necessitats específiques de suport educatiu (NESE), es realitza un procés d'avaluació coordinat entre l'equip docent, els serveis de suport i, quan calgui, els serveis externs. Aquest procés inclou:

- Observació sistemàtica a l'aula, realitzada pel tutor o tutora i l'equip docent per identificar dificultats en l'aprenentatge o la participació.
- Valoració del context familiar, mitjançant entrevistes amb les famílies per recollir informació rellevant sobre el desenvolupament de l'alumne/a.
- Anàlisi de l'històric escolar i acadèmic, revisant expedients i informes previs per detectar antecedents que puguin influir en el procés d'aprenentatge.
- Consulta amb serveis externs, com Serveis Socials, EAIA, CDIAP, CSMIJ, CREDA o altres professionals, per obtenir una visió global de les necessitats de l'alumne/a.
- Proves psicopedagògiques, si cal, a càrrec de l'EAP per determinar la naturalesa i l'abast de les dificultats d'aprenentatge.
- Recull de dades mèdiques i altres informes especialitzats, quan sigui necessari, per valorar factors que puguin influir en el rendiment acadèmic o el desenvolupament personal.

Determinació de les necessitats i presa de decisions

Un cop finalitzada l'avaluació, l'EAP emet una valoració sobre les necessitats educatives de l'alumnat, especificant el tipus i grau de suport requerit. Aquesta informació es trasllada a l'equip docent, que:

- Registra la valoració en el full de devolució i el comparteix amb la Comissió d'Atenció Educativa Inclusiva (CAEI).
- Arxiva una còpia del document a l'expedient de l'alumne/a.
- Revisa els informes en la CAEI per coordinar l'aplicació de mesures i suports, segons la prioritat establerta.

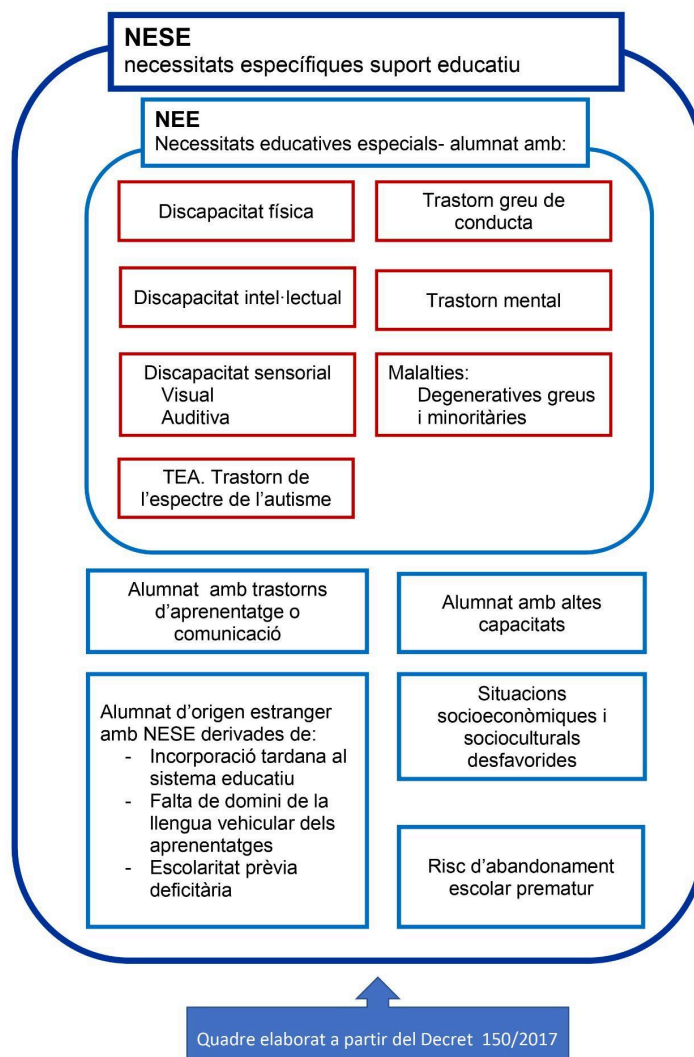
La CAEI recull i gestiona tota la documentació per garantir un seguiment adequat i l'ajustament de les mesures en funció de l'evolució de l'alumne/a.

Tipologies de necessitats

L'avaluació de les necessitats de suport educatiu es duu a terme seguint els criteris establerts pels Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP), els quals identifiquen i determinen les mesures de suport adequades per a cada alumne/a. Aquestes necessitats es classifiquen en Necessitats Educatives Especials (NEE) i Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE), segons la normativa vigent i el context educatiu de l'alumnat.

- Necessitats Educatives Especials (NEE):
 - Trastorns del desenvolupament, com TEA o retards maduratiu.
 - Diversitat funcional, com discapacitats físiques, cognitives, sensorials (auditives, visuals) o pluridiscapacitats.
 - Dificultats emocionals o conductuals significatives que interfereixen en l'aprenentatge i la interacció social.
- Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE): El reconeixement de les NESE es realitza a través de l'informe de l'EAP, seguint el procediment establert per la Resolució de 9 de març de 2023, de la Direcció General d'Educació Inclusiva. Aquesta normativa regula els protocols que han d'utilitzar els equips d'assessorament i orientació psicopedagògics (EAP) en els processos d'escolarització de l'alumnat.
 - Dificultats d'aprenentatge: Dislèxia, discalculia, trastorns específics del llenguatge (TEL) o altres condicions que dificultin l'accés al currículum.
 - Circumstàncies socioculturals: Alumnat que, per contextos familiars, culturals o lingüístics, necessita suport addicional per assolir els objectius educatius.
 - Alumnat amb altes capacitats: Necessita estratègies d'enriquiment i adaptació curricular per potenciar el seu desenvolupament.
 - Alumnat d'incorporació tardana: Infants nouvinguts/des que requereixen suport per adaptar-se al sistema educatiu i millorar les competències lingüístiques.
 - Alumnat amb risc d'abandonament escolar prematur: Identificació i seguiment de l'alumnat vulnerable per prevenir l'abandonament i garantir la continuïtat educativa.

El següent esquema sintetitza les diferents situacions que requereixen suport educatiu addicional, destacant la diversitat de necessitats de l'alumnat i la importància d'una atenció inclusiva.

Les necessitats específiques de suport educatiu es concreten en els següents àmbits:

- **Cura i higiene personal:** Suport per a tasques quotidianes que requereixen atenció personalitzada.
- **Mobilitat i desplaçaments:** Adaptacions per facilitar l'autonomia i els moviments dins l'entorn escolar.
- **Regulació del comportament i la interacció:** Estratègies per afavorir la interacció social i la gestió emocional.
- **Salut i seguretat:** Mesures preventives i d'atenció segons les necessitats individuals.
- **Processos cognitius i d'aprenentatge:** Suport per superar dificultats en la comprensió, el raonament o altres habilitats cognitives.
- **Comunicació i llenguatge:** Intervencions per facilitar la comunicació verbal o no verbal, incloent-hi l'ús de sistemes alternatius si cal.

Recursos i suports educatius

Per atendre aquestes necessitats, el sistema educatiu ofereix recursos, tant interns com externs, per garantir una atenció personalitzada:

- **Professionals interns:** Mestres tutors/es, especialistes, tècnics/ques d'educació infantil (TEEI), personal de suport a la inclusió (SIEI, educadora d'educació especial i auxiliars d'educació especial).
- **Recursos materials i metodològics:** Ús de tecnologies d'assistència, materials adaptats, metodologies flexibles i entorns accessibles.
- **Serveis externs:** Logopedes, psicòlegs/es, fisioterapeutes, CREDA, CDIAP, CSMIJ i altres serveis d'atenció específica.
- **Hores d'atenció personalitzada:** Distribució de suports dins i fora de l'aula segons les necessitats individuals.

Procés col·laboratiu

Tot aquest procés de detecció i valoració de les necessitats educatives de l'alumnat és una feina d'equip que requereix la implicació de diversos agents educatius. La col·laboració és clau per garantir que cada alumne/a rebi l'atenció que necessita:

- **Equip docent:** Responsables de l'observació, la identificació inicial i la implementació de les mesures adaptatives.
- **Equip d'orientació i atenció a la diversitat:** Inclouent l'EAP i altres especialistes que assessoren i elaboren informes tècnics.
- **Famílies:** Un element fonamental per compartir informació rellevant i participar en el seguiment.
- **Serveis externs:** Professionals de salut i benestar que complementen l'atenció educativa.

Inclusió i seguiment

Aquest procés busca assegurar una educació inclusiva, equitativa i de qualitat per a tot l'alumnat, independentment de les seves necessitats. Els aspectes clau són:

- **Eliminar barreres:** Assegurant que tots els infants tinguin les mateixes oportunitats d'aprenentatge i participació.
- **Garantir l'accés al currículum:** Amb adaptacions personalitzades que responguin a les necessitats detectades.
- **Promoure la inclusió:** Fomentant entorns d'aprenentatge respectuosos amb la diversitat i que enriqueixin tota la comunitat educativa.

Observació i recollida d'informació

S'estableix un sistema de recollida d'evidències per valorar l'evolució de l'alumnat mitjançant observacions a l'aula, registres d'aprenentatge i eines d'avaluació formativa. Aquest procés permet identificar canvis en el rendiment, les dificultats persistents i l'eficàcia de les mesures aplicades, garantint així una intervenció ajustada a cada cas.

Per mesurar l'impacte de les mesures adoptades, es defineixen indicadors clars de seguiment:

- Àmbit acadèmic

- Increment en el nivell d'assoliment de les competències bàsiques.
- Progrés en la comprensió i aplicació de continguts curriculars.

- Major autonomia en la resolució de tasques escolars.
- Disminució de la necessitat de suport addicional en activitats d'aprenentatge.
- Millora en les habilitats d'expressió oral i escrita.
- Reducció de les dificultats en la lectura, escriptura i càlcul.
- Augment de l'ús d'estratègies d'aprenentatge efectives (autoorganització, planificació, ús d'eines de suport, etc.).

- *Àmbit emocional i social*

- Increment en la seguretat i l'autoestima de l'alumnat.
- Millora en la regulació emocional i la gestió de la frustració.
- Major iniciativa per participar en activitats d'aula i del centre.
- Increment en la interacció positiva amb companys/es i professorat.
- Disminució de conflictes i millora en la resolució de problemes.
- Augment del sentiment de pertinença al grup classe i al centre educatiu.
- Participació activa en activitats de cooperació i treball en equip.

- *Àmbit de la inclusió i participació*

- Reducció de l'absentisme escolar i augment en la continuïtat de l'assistència.
- Increment en la participació en activitats no obligatòries (sortides, projectes, jornades, etc.).
- Millora en l'ús de la llengua vehicular dins i fora de l'aula.
- Progrés en l'adaptació de l'alumnat nouvingut al context escolar.
- Major ús d'eines de comunicació augmentativa o alternativa en alumnat que les requereixi.

- *Àmbit de l'autonomia i l'autoregulació*

- Millora en la capacitat d'autogestió del temps i les tasques escolars.
- Increment en la capacitat d'autoavaluació i reflexió sobre el propi aprenentatge.
- Disminució de conductes disruptives o evitatives davant tasques acadèmiques.
- Progrés en la capacitat d'organitzar el material i seguir rutines escolars.
- Major independència en l'ús de recursos i materials adaptats.

Aquests indicadors es poden recollir mitjançant observacions sistemàtiques, rúbriques d'avaluació, entrevistes amb l'alumnat i famílies, i registres de seguiment de l'equip docent.

3. Mesures i actuacions.

Les mesures i suports s'organitzen en diferents graus d'intensitat per afavorir el desenvolupament personal i social de l'alumnat i facilitar l'assoliment de les competències. Una planificació adequada permet reduir les barreres d'aprenentatge, sempre que es facin servir estratègies específiques i es maximitzin els recursos disponibles. Les decisions sobre les mesures i suports es prenen de manera consensuada i es basen en el seguiment continuat de l'alumnat per part de l'equip docent.

3.1. Mesures i Suport Universals.

Les mesures i suports universals (MISU) constitueixen accions i pràctiques educatives dissenyades per prevenir, detectar i minimitzar les barreres d'accés a l'aprenentatge i garantir el desenvolupament integral de tot l'alumnat. Aquestes actuacions són inclusives, proactives i estan dirigides a promoure un context educatiu equitatiu i significatiu.

Objectius de les MISU:

- Flexibilitzar el context d'aprenentatge per adaptar-se a les necessitats individuals.
- Proporcionar estratègies per eliminar o reduir les barreres d'accés.
- Garantir la participació activa i l'aprenentatge significatiu de tot l'alumnat.
- Promoure la convivència, el benestar emocional i el compromís de tota la comunitat educativa.

Característiques principals:

- **Adreçades a tot l'alumnat:** Es tracta d'estratègies globals i inclusives que beneficien tot l'alumnat.
- **Responsabilitat compartida:** Són aplicades per tots els professionals del centre amb el lideratge de l'equip directiu i la implicació de la comunitat educativa.
- **Basades en principis d'inclusió:** Les accions es planifiquen en el marc del Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA), assegurant que tot l'alumnat pugui accedir al currículum i participar plenament.

Actuacions destacades:

1. **Personalització dels aprenentatges:** La personalització és una resposta a l'exigència de centrar-se en l'alumne/a i en la seva formació integral.
 - S'orienta a adaptar els continguts, metodologies i activitats per fomentar el desenvolupament de les potencialitats de cada alumne/a.
 - Promou la construcció de l'autonomia i l'autoregulació de l'aprenentatge.
 - Situa l'alumne/a com a protagonista del seu propi procés educatiu.
2. **Organització flexible del centre:** L'organització flexible facilita la creació d'un entorn inclusiu i adaptable a la diversitat de necessitats.
 - Inclou la reorganització d'espais, horaris i recursos per donar resposta a tot l'alumnat.
 - Permet la creació de grups heterogenis per afavorir la diversitat d'experiències d'aprenentatge i, en el cas dels grups flexibles, l'agrupació segons els objectius d'aprenentatge.
 - Impulsa la col·laboració entre els professionals per optimitzar els recursos i coordinar les accions educatives.

3. **Avaluació formativa i formadora:** L'avaluació formativa i formadora és una bastida que facilita la participació i la millora de l'aprenentatge de tot l'alumnat.
- Promou l'autoregulació i la coavaluació com a eines per implicar l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge.
 - Diversifica els formats d'avaluació, assegurant que totes les estratègies siguin accessibles i motivadores per a tot l'alumnat.
 - Es fonamenta en un disseny universal, que permet adaptacions perquè cada alumne/a pugui assolir els seus objectius amb seguretat i confiança.
4. **Processos d'acció tutorial i orientació:** L'orientació educativa i l'acció tutorial són eixos fonamentals per al creixement personal i acadèmic de l'alumnat.
- Fomenten l'autoestima, l'autoconeixement i el compromís amb l'aprenentatge.
 - Impulsen el desenvolupament de competències socials, emocionals i professionals, amb especial èmfasi en la igualtat de gènere.
 - Faciliten la construcció de projectes de vida personals i professionals, orientant cada alumne/a cap al màxim desplegament del seu potencial.

Instruments de recollida i seguiment.

Aquestes actuacions es concreten en els documents estructurants del centre, com ara:

- El Projecte Educatiu de Centre (PEC), que defineix els principis d'inclusió.
- Les Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC).
- El Pla d'Acció Tutorial i el Pla d'Acollida, que recullen les mesures i actuacions per facilitar la integració i el benestar de l'alumnat.
- Les programacions d'aula, que especifiquen com es concreten aquestes mesures en el dia a dia.

Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA).

Les mesures universals estan inspirades en el marc del DUA, que garanteix l'accessibilitat i la participació de tot l'alumnat. Això inclou:

- Flexibilitat en els materials i recursos.
- Diversificació de les estratègies pedagògiques.
- Promoció d'entorns d'aprenentatge que fomentin l'èxit educatiu i el desenvolupament personal.
- Estratègies generals d'atenció a la diversitat aplicades a tot l'alumnat (agrupaments flexibles, adaptació metodològica, ús de tecnologies...).

3.2. Mesures i suports addicionals.

Les mesures i suports addicionals són actuacions educatives que permeten adaptar la resposta pedagògica de manera flexible i temporal, centrant la intervenció en els aspectes de l'aprenentatge i desenvolupament personal que poden dificultar el progrés de l'alumnat. Aquestes intervencions es defineixen per la seva personalització i especificitat, garantint el respecte als principis d'inclusió educativa.

Han d'estar estretament vinculades a les actuacions universals previstes al centre, amb l'objectiu de facilitar la màxima participació de l'alumnat en les situacions educatives de l'aula i del centre. Per això, és essencial

adoptar un enfocament inclusiu i col·laboratiu, considerant la diversitat com una oportunitat per enriquir el procés educatiu.

Destinataris.

S'adrecen a alumnes amb circumstàncies personals singulars o en situació de vulnerabilitat —ja siguin permanents o transitòries—, així com aquells/es que es troben en risc d'abandonament escolar prematur. Entre aquests, s'inclouen:

- **Alumnes amb dificultats d'aprenentatge:** Identificades a partir de l'avaluació contínua realitzada pel mestre/a tutor/a i l'equip docent.
- **Alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu:** Com ara trastorns de l'aprenentatge o dificultats associades a condicions sociofamiliars complexes.
- **Alumnes amb necessitats temporals associades a condicions de salut:** En aquests casos, les mesures han de garantir la continuïtat educativa i l'accés al currículum.
- **Alumnes d'origen estranger:** Sobretot aquells que necessiten suport lingüístic o social per a la seva integració educativa i comunitària.

Procediments per a la implementació.

La detecció de necessitats es realitza a partir de l'observació i seguiment de l'alumnat per part del tutor o tutora i l'equip docent, amb la col·laboració de les famílies. Quan la situació ho requereix, es duu a terme una avaluació psicopedagògica coordinada amb els serveis educatius, com l'EAP (Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica). En el cas d'alumnes d'origen estranger, els equips ELIC (Equip d'Assessorament en Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social) poden col·laborar per identificar necessitats específiques i establir mesures de suport adequades.

Les actuacions es desenvolupen amb la implicació de l'equip docent, coordinades per la CAEI (Comissió d'Atenció Educativa Inclusiva) i orientades pels i per les mestres d'educació especial, mestres d'audició i llenguatge, tutors/es d'aula d'acollida i mestres de suport lingüístic i social, segons el cas.

Mesures i suports addicionals a l'escola Pompeu Fabra:

- **Mesures d'acció tutorial específiques:** La funció tutorial és essencial per establir una relació de confiança i respecte amb l'alumnat. Aquest vincle facilita la comunicació efectiva i permet abordar dificultats emocionals o socials que poden interferir en l'aprenentatge. L'acció tutorial s'ha de basar en un enfocament humanista, prioritzant l'escolta activa i la comprensió empàtica.
- **El suport del mestre o de la mestra d'educació especial:** Aquest suport té com a objectiu garantir que l'alumnat amb necessitats educatives específiques pugui participar plenament en les activitats de l'aula ordinària. Els i les mestres d'educació especial col·laboren amb el professorat per planificar i desenvolupar activitats que redueixin les barreres d'aprenentatge, seguint estratègies d'atenció a la diversitat i adaptacions curriculars adequades.
- **El Suport Escolar Personalitzat (SEP):** Aquest recurs té com a objectiu millorar la resposta a les necessitats individuals d'aprenentatge i promoure l'èxit educatiu. Els grups de SEP es dissenyen de manera flexible i tenen un màxim de sis alumnes per garantir una atenció adequada. Seguint un model d'avaluació formativa, es registra el progrés de l'alumnat al programa d'avaluació del centre i se'n fa un seguiment periòdic amb les famílies.

Per assegurar el bon funcionament del SEP, la Comissió d'Atenció Educativa Inclusiva (CAEI) ha establert un [protocolo específic](#). Aquest document orienta el professorat sobre les actuacions a seguir en cada moment, garantint que les intervencions es duguin a terme de manera coordinada i efectiva.

- **Suport lingüístic i social:** Aquest tipus de suport s'adreça especialment a l'alumnat d'origen estranger i a aquells amb dificultats de comunicació. Les actuacions inclouen l'adaptació de materials didàctics, la personalització de continguts i la creació de contextos d'aprenentatge que fomentin la inclusió i el respecte per la diversitat cultural.

Instruments de recollida i seguiment.

Les mesures i suports addicionals es concreten en documents estructurants del centre, com ara:

- **Projecte Educatiu de Centre (PEC):** Defineix els principis d'inclusió i equitat.
- **Programacions d'aula:** Inclouen les adaptacions previstes per a cada alumne/a.
- **Actes d'avaluació:** Reflecteixen el seguiment i la revisió de les mesures aplicades.
- **Plans de Suport Individualitzat (PSI):** En els casos que sigui necessari, les mesures i els suports s'integren en el PSI de l'alumne/a per garantir-ne la coherència i l'eficàcia.

3.2.1. Mesures d'adaptació del ritme d'aprenentatge: retenció i acceleració

L'escola preveu la retenció i l'acceleració com a mesures excepcionals per adaptar el ritme d'aprenentatge a les necessitats individuals de l'alumnat, sempre seguint criteris pedagògics i psicopedagògics. Aquestes actuacions es basen en una avaluació rigorosa i coordinada entre l'equip docent, l'EAP i les famílies, garantint que l'acció escollida afavoreixi el desenvolupament integral de l'alumne/a.

A més, existeix un [procediment establert](#) per regular la retenció d'un cicle, tal com figura en el document de [criteris de retenció](#), el qual s'ha d'omplir i seguir en el procés de valoració d'aquesta mesura.

Retenció d'un curs

La permanència un any més en el mateix nivell educatiu es considera una mesura extraordinària que només s'aplica quan s'ha valorat que altres estratègies d'atenció a la diversitat no han estat suficients per afavorir el progrés acadèmic de l'alumne/a. Aquesta decisió es pren seguint els criteris següents:

- L'alumne/a presenta un desfasament significatiu en els aprenentatges fonamentals que impedeix el seu progrés al curs següent.
- S'han aplicat mesures d'atenció a la diversitat (grups flexibles, reforç individualitzat, adaptacions metodològiques, suport SEP...) sense aconseguir millores suficients.
- La retenció es valora com a beneficiosa per al desenvolupament acadèmic i emocional de l'alumne/a.
- Es disposa de l'informe de l'EAP que justifica la necessitat de la retenció i la seva possible repercussió en l'evolució de l'alumne/a.
- La família ha estat informada i ha participat en el procés de presa de decisions.

Acceleració d'un curs

L'avenç d'un curs s'aplica en casos excepcionals quan es detecta que l'alumne/a té un nivell de competències significativament superior al grup classe i que mantenir-lo al nivell actual pot afectar negativament el seu desenvolupament acadèmic i emocional. Per prendre aquesta decisió, es tenen en compte els criteris següents:

- L'alumne/a mostra una alta capacitat d'aprenentatge i autonomia en la resolució de tasques de dificultat avançada.
- La seva maduresa emocional i social permet una integració adequada en el grup del curs superior.
- S'han explorat altres mesures d'enriquiment curricular i ampliació de continguts abans de proposar l'acceleració.
- Hi ha una valoració positiva de l'equip docent i l'EAP, que emeten un informe amb recomanacions.
- La família ha estat informada i ha participat en el procés de presa de decisions.

Seguiment i revisió de la mesura

Tant en la retenció com en l'acceleració, es fa un seguiment continuat per valorar l'impacte de la mesura en el desenvolupament acadèmic, social i emocional de l'alumnat. Aquest seguiment inclou:

- Reunions periòdiques amb l'equip docent i les famílies per valorar l'adaptació de l'alumne/a.
- Ajustos metodològics si és necessari per garantir una transició adequada.
- Registre de l'evolució en els informes de seguiment del centre.

Aquestes mesures sempre han de garantir el benestar i el ple desenvolupament de l'alumnat, prioritzant el seu aprenentatge significatiu i la seva inclusió en el grup classe.

3.3. Mesures i suports intensius.

Les mesures i suports intensius són actuacions educatives extraordinàries adreçades a l'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE). Es caracteritzen per tenir una aplicació transversal, una freqüència regular i una durada flexible, assegurant una resposta educativa ajustada i continuada.

L'objectiu és afavorir la màxima participació de l'alumnat en la vida educativa i social del centre. Aquestes mesures complementen les universals i addicionals ja establertes, ampliant els recursos disponibles per atendre necessitats més complexes.

Destinatari.

Les mesures intensives s'adrecen específicament a:

- Alumnes amb necessitats educatives especials, reconegudes en l'informe de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu elaborat per l'EAP.
- Alumnes en risc d'abandonament escolar prematur, segons s'indica en l'informe de l'EAP, especialment en el marc de les Unitats d'escolarització compartida (UEC).

Aplicació.

Aquestes actuacions són implementades per:

- Mestres d'educació especial.
- Mestres especialistes en audició i llenguatge.
- Professionals de suport educatiu.

Tot aquest procés es desenvolupa sota la supervisió de la direcció del centre, en coordinació amb l'equip docent i amb la col·laboració dels agents de la comunitat educativa.

Mesures i suports intensius l'escola Pompeu Fabra.

Les mesures intensives que s'apliquen al centre inclouen:

- **Suports intensius per a l'escolarització inclusiva (SIEI):** Proporcionen una resposta educativa individualitzada i especialitzada a l'alumnat amb Necessitats Educatives Especials (NEE). Aquest suport es basa en un model d'inclusió activa, on els i les alumnes amb necessitats més complexes participen en les activitats del grup ordinari sempre que sigui possible. Les actuacions dels SIEI inclouen:
 - L'adaptació de materials i recursos per facilitar l'accés al currículum.
 - Estratègies específiques per a la millora de la integració social i acadèmica.
 - El treball col·laboratiu amb docents i famílies per establir objectius compartits.Aquest enfocament permet garantir l'equitat educativa i maximitzar el potencial de cada alumne/a.
- **Suports intensius a l'audició i el llenguatge (SIAL):** Estan adreçats a alumnes amb discapacitat auditiva severa i pregona que requereixen un equipament singular i una especialització professional en centres ordinaris. Aquest suport inclou:
 - Intervencions personalitzades per facilitar la comprensió i l'expressió oral en diferents situacions d'aprenentatge.
 - Activitats grupals per potenciar les habilitats socials i comunicatives en contextos inclusius.
 - Assessorament i coordinació amb docents i famílies per adaptar estratègies metodològiques i recursos accessibles que afavoreixin el desenvolupament lingüístic.
- **Suport del personal d'atenció educativa:** Inclou professionals amb una formació especialitzada que intervenen directament en l'acompanyament i suport de l'alumnat amb NEE. A la nostra escola, aquest personal té un paper fonamental en el suport a les mestres SIEI. Les seves funcions principals inclouen:
 - Preparar material adaptat a les necessitats específiques de l'alumnat.
 - Atendre directament als i les alumnes amb necessitats de suport, oferint acompanyament en les activitats d'aula.
 - Col·laborar amb les mestres SIEI per facilitar la participació de l'alumnat en les diferents situacions d'aprenentatge.

- **Oferta educativa dels centres d'educació especial i dels centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos (CEEPSIR):** Aquests centres complementen l'atenció educativa que s'ofereix en els centres ordinaris. Aquests serveis inclouen:
 - S'ofereix suport a les mestres SIEI mitjançant l'adaptació de materials didàctics i la provisió de recursos específics per a les seves sessions educatives.
 - Es realitzen observacions a l'aula d'un alumne/a concret per obtenir una millor comprensió de les seves necessitats i les seves situacions d'aprenentatge.
 - Després de les observacions, es proporciona una devolució detallada, amb recomanacions i suggeriments per millorar l'aprenentatge de l'alumne/a.

3.4. Pla de suport individualitzat (PSI).

La implementació de mesures intensives implica l'elaboració d'un Pla de Suport Individualitzat (PSI), que és essencial per a l'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE). Aquest document recull les necessitats educatives de l'alumne/a, les adaptacions i els recursos necessaris per garantir el seu desenvolupament acadèmic i personal. Aquest document serveix com a eina de planificació i seguiment per assegurar la participació plena de l'alumne/a en el context educatiu.

El Pla de Suport Individualitzat ha de recollir una programació personalitzada amb propostes de treball concretes, adaptades a les necessitats particulars de l'alumne/a, seguint les orientacions generals del grup aula sempre que sigui possible, per garantir que l'alumnat segueixi el currículum de manera efectiva, malgrat les seves necessitats específiques.

És un document dinàmic, en revisió contínua, que recull les valoracions i decisions dels equips docents sobre la planificació de mesures, actuacions i suports per a l'atenció de situacions singulars de determinats/des alumnes en tots els contextos educatius on es desenvolupa el projecte. A més, el PSI ha de ser revisat periòdicament per assegurar que els recursos i les estratègies aplicades responen adequadament a les necessitats de l'alumnat. Aquesta revisió ha de ser realitzada de manera coordinada amb el tutor/a, el referent d'atenció a la diversitat, i si és necessari, amb els serveis educatius externs o professionals dels àmbits sanitari i sociosanitari, comptant sempre amb la implicació activa de les famílies.

S'ubica en una carpeta específica, accessible per l'equip docent, perquè cadascun dels mestres responsables pugui escriure els indicadors d'avaluació corresponents a l'àrea curricular que té a càrrec. Un cop es considera finalitzat, s'informa al director del centre, que el revisa. Posteriorment, el tutor o tutora es reuneix amb la família per explicar el document. Finalment, quan el PSI ha estat signat per les famílies, el director i el tutor o tutora, aquest s'arxiva a la carpeta individual de l'alumne/a.

Situacions en què s'ha d'elaborar un Pla de Suport Individualitzat (PSI).

El PSI s'ha d'elaborar en les següents situacions:

- **Alumnat amb necessitats educatives especials (NEE)**, tal com es recull en l'informe de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu elaborat per l'EAP.
- **Alumnat nouvingut** que s'incorpora tardanament al sistema educatiu a Catalunya.
- **Alumnat que ha estat a l'aula d'acollida** però que continua rebent suport lingüístic i social per seguir el currículum.

- **Alumnat atès en centres especialitzats**, com ara els centres del Departament de Salut, centres de justícia juvenil o altres entitats especialitzades que no poden assistir de manera regular al centre escolar.
- **Alumnat amb una durada reduïda dels estudis**, com a conseqüència de l'adaptació curricular per a l'acompliment de competències en un període més curt.
- **Alumnat que cursa simultàniament altres ensenyaments**, com música, dansa o esport de manera intensiva.
- **Alumnat avaluat amb criteris diferents als del seu nivell acadèmic**, en casos en què l'alumnat presenta un decalatge mínim de dos cursos acadèmics de diferència.

A més, l'alumnat que necessita adaptacions metodològiques no ha de tenir un PSI, sinó que se li ha de completar un [formulari específic](#) per fer el seguiment i recompte de l'alumnat que rep aquestes adaptacions.

Avaluació del PSI.

L'avaluació del Pla de Suport Individualitzat (PSI) és un procés essencial per garantir l'efectivitat de les mesures adoptades i l'adequació de les estratègies a les necessitats canviants de l'alumnat. Aquesta avaluació s'ha de fer de manera sistemàtica, contínua i coordinada, i ha de considerar tant els objectius establerts inicialment com els progressos assolits per l'alumne/a en el seu procés educatiu i de desenvolupament personal.

Objectius de l'avaluació del PSI:

- **Verificar l'eficàcia de les mesures implementades:** Analitzar si les adaptacions curriculars, els recursos i els suports previstos estan afavorint l'assoliment dels objectius acadèmics i personals establerts.
- **Identificar necessitats emergents:** Avaluar si han sorgit noves dificultats o necessitats que requereixin una adaptació o ampliació del pla.
- **Garantir la coherència amb el context educatiu:** Assegurar que les mesures del PSI s'alineen, sempre que sigui possible, amb les orientacions del projecte educatiu del centre i del grup aula.
- **Promoure la participació activa de l'alumnat i les famílies:** Recollir les opinions de l'alumne/a i la seva família per ajustar les mesures segons la seva experiència i percepció.

Metodologia d'avaluació.

L'avaluació del PSI implica un enfocament col·laboratiu entre tots els agents educatius implicats en l'atenció a l'alumnat. Aquests inclouen:

- **El/la tutor/a:** Responsable principal de coordinar el procés d'avaluació, registrar els avenços i mantenir una comunicació contínua amb la família.
- **L'equip docent:** Cada mestre/a que treballa amb l'alumne/a aporta informació específica sobre el progrés en les seves àrees d'aprenentatge.
- **El/la referent d'atenció a la diversitat i serveis educatius externs:** Aporten orientacions especialitzades per a la revisió de les mesures.
- **La família:** Participa activament en la presa de decisions per garantir que el pla reflecteixi també les seves inquietuds i expectatives.

Procediment d'avaluació al centre.

A la nostra escola, s'ha establert que al final de cada trimestre els i les mestres implicats/des en l'elaboració i implementació del PSI revisaran el document. Aquesta revisió es durà a terme marcant cada criteri d'avaluació segons el seu grau d'assoliment amb el codi de colors següent:

- **Verd:** Assolit.
- **Groc:** En procés.
- **Vermell:** No assolit.
- **Negre:** No treballat.

Aquest sistema facilita una avaluació visual i estructurada que permet identificar clarament els àmbits que necessiten reforç i aquells en què s'ha assolit un progrés adequat. Els resultats d'aquesta avaluació es registren en el programa d'avaluació del centre i es comparteixen amb les famílies per assegurar un seguiment transparent i col·laboratiu.

Aquest enfocament assegura que l'avaluació del PSI sigui no només un procés de reflexió i revisió, sinó també una eina per millorar la intervenció educativa i garantir l'èxit de l'alumnat en un marc inclusiu.

4. Recursos i suports.

A l'escola, l'atenció a la diversitat es concreta en accions concretes i planificades que posen al centre l'alumne/a i les seves necessitats, tot garantint la inclusió en la dinàmica escolar. Aquesta atenció s'articula a través de diversos recursos i suports:

4.1. Recursos humans.

Mestres especialistes d'educació especial.

Els i les mestres d'educació especial tenen un paper essencial en la inclusió de l'alumnat amb necessitats educatives específiques. A través de la seva col·laboració estreta amb els tutors i tutores, dissenyen i implementen adaptacions que permeten una participació activa dels i de les alumnes en les activitats educatives. Aquest suport és fonamental perquè els i les estudiants puguin accedir al currículum i participar plenament en la vida escolar.

Mestres del SIEI (Suport Intensiu Educatiu Individualitzat) i SIAL (Suport Intensiu Audició i Llenguatge).

Les mestres del SIEI i SIAL tenen un paper clau en l'atenció a l'alumnat que presenta necessitats específiques en el seu procés d'aprenentatge, ja sigui per motius d'educació especial o lingüístics. Les mestres del SIEI intervenen en l'atenció individualitzada de l'alumnat amb dificultats greus d'aprenentatge, dissenyant i implementant estratègies personalitzades que permetin a aquests/es alumnes accedir al currículum i desenvolupar-se a l'aula. D'altra banda, les mestres SIAL, el seu treball es dirigeix a l'alumnat amb discapacitat auditiva severa o greument afectada, proporcionant intervencions individualitzades per millorar la comprensió i expressió oral, activitats grupals per reforçar les habilitats socials i assessorament als docents i famílies per adaptar metodologies i recursos que facilitin l'accés al llenguatge.

Auxiliars d'educació especial i educadora d'educació especial.

Les auxiliars d'educació especial i l'educadora d'educació especial tenen un paper crucial en la inclusió educativa, complementant el treball dels i de les mestres i tutors i tutores. Les auxiliars proporcionen un acompanyament continu en tasques diàries i en l'assistència directa a l'aula, mentre que l'educadora d'educació especial intervé també en l'adaptació de les estratègies metodològiques.

Aquestes professionals contribueixen a assegurar la participació activa de l'alumnat amb necessitats educatives específiques, donant suport en la implementació d'adaptacions i en la creació d'un entorn d'aprenentatge inclusiu. La seva tasca permet minimitzar les barreres que poden dificultar l'accés al currículum i promou una experiència escolar equitativa i enriquidora per a tot l'alumnat.

Docents de suport.

El suport dels i de les mestres dins i fora de l'aula és essencial per garantir una atenció personalitzada i inclusiva. Aquests docents ofereixen reforç i acompanyament a l'alumnat que presenta dificultats en l'aprenentatge, ja sigui mitjançant intervencions directes a l'aula o a través de sessions específiques de suport.

La seva tasca es coordina habitualment amb el tutor o tutora, assegurant una intervenció coherent i adaptada a les necessitats individuals de cada alumne/a. Quan és necessari, el material didàctic s'adapta per facilitar la comprensió i la participació de tot l'alumnat, però aquest procés acostuma a ser responsabilitat del tutor o tutora, amb el suport del professorat especialista si escau.

A més, aquests/es mestres col·laboren en el disseny d'estratègies metodològiques que fomentin un aprenentatge significatiu i accessible per a tothom, promovent la participació activa de l'alumnat i minimitzant les barreres en el procés educatiu.

Serveis externs de suport al centre.

A més del treball intern dels professionals del centre, comptem amb la col·laboració de serveis externs que reforcen l'atenció educativa que oferim al nostre alumnat:

- **Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP):** Aquest servei ofereix suport en la detecció i valoració de les necessitats educatives específiques de l'alumnat, però la seva intervenció pot estar condicionada per la disponibilitat de recursos i la càrrega de treball del seu equip. L'EAP de referència del centre està format per una psicopedagoga, una fisioterapeuta i una treballadora social, que donen suport en l'orientació i l'assessorament, tot i que el seu seguiment no sempre pot ser tan continuat com seria desitjable.
A més, aquest equip es coordina amb altres serveis externs, com el CDIAP (Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç), el CSMIJ (Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil) i altres entitats, tant públiques com privades. Aquesta col·laboració facilita l'accés a determinats recursos i suports, però la seva efectivitat pot dependre de factors com el volum de casos atesos i la disponibilitat de professionals especialitzats.
- **Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius (CREDA):** El CREDA ens dona suport en l'atenció a l'alumnat amb dificultats auditives o trastorns del llenguatge. Aquest servei extern treballa conjuntament amb el nostre equip docent del SIAL per oferir orientació i recursos que afavoreixin el progrés acadèmic i comunicatiu dels i de les alumnes. També assessoren les famílies per garantir una intervenció global.
- **Programa Proinfància:** En alguns casos, disposem de suport extern en logopèdia i psicologia mitjançant les beques del programa Proinfància. Aquest recurs permet oferir una atenció complementària a l'alumnat en situació de vulnerabilitat, tot i que la seva disponibilitat i abast depenen de la gestió i els criteris establerts pel programa. Aquest suport pot contribuir al desenvolupament personal i acadèmic de l'alumnat, tot i que sovint resulta insuficient per cobrir totes les necessitats detectades dins del centre educatiu.

4.2. L'organització dels recursos humans

Per atendre millor la diversitat de l'alumnat i donar resposta a les diferents necessitats educatives, el centre ha organitzat els recursos mitjançant estructures flexibles. La distribució dels recursos humans s'adapta per oferir una atenció més personalitzada, ajustant els aprenentatges al ritme de cada infant i garantint una resposta educativa més ajustada i equitativa.

Principalment, les formes organitzatives dels recursos humans són:

- Desdoblaments.
- Dos mestres amb un grup-classe.
- Equips de mestres per a fer agrupaments flexibles d'alumnes i plans de treball.
- Equips de mestres per a fer ambients d'aprenentatge.
- Atenció a grups reduïts.
- Suport d'educació especial.

Desdoblaments

Un grup classe es divideix en dos subgrups més petits, cadascun amb un mestre/a de referència.

Aquesta estructura facilita:

1. Una atenció més personalitzada, ja que el nombre d'alumnes per docent es redueix.
2. L'accés a materials específics i tecnologies educatives, com laboratoris, material manipulatiu o instruments musicals.
3. L'aplicació de metodologies actives, com l'experimentació o el treball per projectes, que requereixen un seguiment més proper.

Els desdoblaments s'organitzen en funció de l'àrea curricular i les necessitats detectades.

Codocència (dos mestres amb un grup classe)

Aquest model permet que dos docents treballin conjuntament dins d'un mateix grup, ja sigui en un únic espai o en aules comunicades.

Aquest tipus de metodologia permet:

1. Un seguiment més detallat del procés d'aprenentatge de cada alumne/a.
2. L'enriquiment pedagògic, combinant diferents metodologies i estratègies dins l'aula.
3. La diversificació de les activitats, adaptant-les als diferents nivells de competència.
4. L'observació dels i de les alumnes i la contrastació amb d'altres professionals.

Els docents poden alternar rols segons la dinàmica de la sessió:

- Docència compartida, amb explicacions conjuntes.
- Intervenció diferenciada, on cada docent atén un subgrup.
- Model de suport, en què un docent lidera l'activitat i l'altre proporciona ajuda individualitzada.

Equips de mestres per a fer agrupaments flexibles

A les àrees instrumentals (català i matemàtiques), l'alumnat es reorganitza en diferents grups durant una franja horària setmanal.

Aquest model permet:

1. Grups de treball més reduïts per a les àrees curriculars.
2. La possibilitat que els i les alumnes es relacionin amb diferents mestres, evitant situacions d'incompatibilitat o d'excessiva dependència.
3. Instrumentalitzar diversos continguts teòrics presentats anteriorment en grup més ampli.
4. Afavorir l'autoavaluació i la coavaluació.

L'objectiu és reforçar els continguts i estratègies d'aprenentatge mitjançant una atenció més individualitzada.

Plans de treball

Els plans de treball són eines que estructuren les activitats d'una setmana i s'ajusten a les necessitats de cada alumne/a.

Aquests documents:

- Inclouen les principals àrees curriculars.
- Respecten el ritme d'aprenentatge de cada infant.
- Fomenten l'autonomia i l'autoregulació en l'organització de les tasques.
- Faciliten el seguiment del progrés i la planificació docent.

Els tutors i les tutores i mestres especialistes elaboren els plans en funció dels objectius d'aprenentatge i les necessitats individuals.

Equips de mestres per a fer ambients d'aprenentatge

A Educació Infantil, l'alumnat es distribueix en petits grups per treballar diferents àrees mitjançant metodologies actives i experimentals.

Aquest model:

1. Fomenta la relació entre infants de diferents grups.
2. Afavoreix l'experimentació i la descoberta com a base de l'aprenentatge.
3. Desenvolupa l'autonomia i la capacitat de presa de decisions.
4. Potencia les habilitats i coneixements específics de cada docent.

Cada mestre/a gestiona un ambient al llarg del curs, i els infants van rotant per cada espai.

L'atenció a grups reduïts

Quan un/a alumne/a presenta dificultats en una àrea concreta, pot rebre suport en grups reduïts dins o fora de l'aula.

Aquest suport permet:

1. Treballar aspectes concrets amb més intensitat.
2. Utilitzar materials específics per a cada necessitat.
3. Augmentar la confiança de l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge.

Els grups es revisen periòdicament per adaptar l'atenció a l'evolució de cada infant.

L'educació especial

L'equip d'educació especial atén l'alumnat amb dificultats significatives d'aprenentatge o discapacitats permanents.

Aquest suport es pot dur a terme:

- Dins l'aula ordinària, amb estratègies d'inclusió i adaptació metodològica.
- En espais específics, quan es requereix una intervenció més personalitzada.

Les seves funcions inclouen:

- L'adaptació de materials i recursos per facilitar l'accés al currículum.
- L'acompanyament en la regulació emocional i social.
- L'aplicació de metodologies específiques per millorar la comprensió i expressió.

L'objectiu principal és garantir que tots els infants participin activament en la vida escolar i avancin en el seu procés d'aprenentatge.

4.3. Recursos materials.

Materials adaptats i personalitzats.

Els materials didàctics adaptats són essencials per garantir que tot l'alumnat accedeixi al currículum, independentment de les seves necessitats. Inclouen textos amb vocabulari simplificat o lletra ampliada, així com recursos visuals, manipulatius i digitals que ofereixen un aprenentatge més interactiu i significatiu. És crucial que s'adaptin a cada alumne/a, atenent dificultats de lectura, trastorns de l'aprenentatge, problemes de visió o necessitats lingüístiques, fomentant l'autonomia i la participació activa.

A més, aquests materials han d'estar especificats en el Pla de Suport Individualitzat (PSI) de cada alumne/a, que guia l'atenció educativa personalitzada. Habitualment, els elaboren, adquireixen o gestionen els mestres responsables de l'alumnat amb un PSI, incloent-hi tutors/es, mestres especialistes, d'Educació Especial i del SIEI. Aquest treball coordinat assegura que els recursos responguin a les necessitats de l'alumnat i afavoreixin la seva inclusió al grup classe.

Tecnologies assistencials.

Les tecnologies assistencials són un pilar clau en l'educació inclusiva. Aquests recursos inclouen programari especialitzat, dispositius per a la comunicació augmentativa i alternativa (CAA), pantalles tàctils adaptades, audiollibres i aplicacions per a la planificació i organització personal. La seva funció és eliminar les barreres físiques, cognitives i sensorials que dificulten l'aprenentatge. Per exemple, els lectors de pantalla faciliten l'accés a continguts digitals per a alumnes amb discapacitat visual, mentre que els dispositius de seguiment ocular permeten la participació de nens i nenes amb mobilitat reduïda. A més, aquestes tecnologies no només beneficien l'alumnat amb discapacitats específiques, sinó que també afavoreixen la inclusió en activitats compartides, promovent una experiència educativa més equitativa i personalitzada.

Formació per al personal docent i no docent

La formació contínua del personal educatiu, tant docent com no docent, és indispensable per garantir una atenció educativa adaptada a la diversitat. A la nostra escola, s'ofereixen i es promouen programes formatius centrats en diverses àrees, com ara:

- Metodologies inclusives: Formació en estratègies pedagògiques que fomenten la participació de tot l'alumnat, com l'aprenentatge cooperatiu, l'avaluació formativa o l'ús de materials multisensorials.
- Tecnologies assistencials: Capacitació específica per a l'ús de dispositius i programes informàtics adaptats, garantint que aquests recursos s'utilitzin de manera eficient i efectiva.
- Personalització de l'aprenentatge: Desenvolupament de competències per adaptar els continguts i les activitats a les necessitats de cada alumne/a.

La formació inclou sessions sobre la gestió de la diversitat a l'aula, la comunicació efectiva amb les famílies i la coordinació amb serveis externs, com l'EAP o el CREDA. Aquesta preparació és essencial no només per als i les mestres, sinó també per al personal no docent, com monitors/es de menjador, auxiliars d'educació especial i personal administratiu, ja que tots els membres de la comunitat educativa tenen un paper en el procés d'inclusió. Garantir que tot el personal disposi de les eines necessàries per respondre a la diversitat de l'alumnat és clau per afavorir un entorn educatiu equitatiu i inclusiu.

5. La Comissió d'Atenció a l'Escola Inclusiva (CAEI).

La Comissió d'Atenció a l'Escola Inclusiva (CAEI) és un equip multidisciplinari creat amb l'objectiu de promoure una educació inclusiva i de qualitat per a tot l'alumnat, amb especial èmfasi en aquells/es amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE). Aquesta comissió és fonamental per garantir la detecció, el seguiment i l'organització dels recursos necessaris per atendre la diversitat en el centre. La tasca d'aquesta comissió contribueix de manera significativa a la creació d'entorns escolars més inclusius.

Composició.

Segons les directrius establertes pel centre i d'acord amb la normativa vigent, la Comissió d'Atenció Educativa Inclusiva (CAEI) ha d'estar formada per diferents professionals que garanteixin una resposta adequada i coordinada a les necessitats de tot l'alumnat. Els seus membres són:

- Un/a representant de l'equip directiu, que coordina la CAEI i vetlla per la seva coherència amb el projecte educatiu del centre.
- Dues mestres especialistes en Educació Especial.
- Una mestra del SIEI.
- Una mestra del SIAL.
- Una educadora d'Educació Especial
- Un/a professional de l'EAP (Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica).

De manera puntual, i segons la temàtica a tractar, es poden incorporar altres docents o professionals implicats en l'atenció a la diversitat, com tutors/es, especialistes o professionals externs (CREDA, CSMIJ, CDIAP, Serveis Socials, etc.).

Funcions principals.

La CAEI té com a finalitat garantir una resposta educativa inclusiva i de qualitat, vetllant per la planificació, implementació i seguiment de les mesures i suports d'atenció educativa. Les seves funcions principals són:

1. **Vetllar per una educació inclusiva i de qualitat:** La CAEI és responsable d'assegurar que les metodologies aplicades permetin l'accés universal al currículum i que fomentin la participació activa de tot l'alumnat segons les seves capacitats i estils d'aprenentatge.
2. **Detecció i reconeixement de necessitats:** Es duen a terme processos d'observació, recollida d'informació i valoració, en col·laboració amb els tutors/es i altres professionals del centre, per identificar l'alumnat amb necessitats educatives. Aquest diagnòstic integra tant les fortaleeses com les dificultats detectades en cada alumne/a.
3. **Planificació i implementació de mesures de suport:**
 - Organitzar els recursos humans i materials necessaris per garantir l'accés al currículum.
 - Valorar i aprovar els Plans Individualitzats (PSI) per a l'alumnat que ho requereixi.
 - Prioritzar els criteris d'atenció en funció de la gravetat i urgència de les necessitats detectades.
4. **Seguiment i avaluació:**
 - Supervisar periòdicament l'eficàcia de les mesures de suport adoptades.
 - Avaluar els avenços de l'alumnat i identificar possibles ajustos per optimitzar les intervencions.

5. Coordinació amb serveis externs:

- Vehicular la comunicació amb serveis com el CDIAP, el CSMIJ i altres entitats socials i educatives.
- Gestionar les demandes d'intervenció externa quan sigui necessari.

6. Formació de l'equip educatiu:

- Detectar les necessitats formatives del professorat i promoure sessions d'actualització pedagògica sobre metodologies inclusives. També es fomenta la reflexió compartida per millorar les pràctiques educatives i assegurar una atenció coherent amb els principis d'equitat.

7. Acompanyament de l'alumnat i les famílies:

- Oferir suport personalitzat a les famílies de l'alumnat amb NESE, tant durant el procés educatiu com en els moments de transició entre etapes o centres.

Organització i funcionament

La CAEI opera seguint un sistema d'organització estructurat i orientat a l'eficàcia, que inclou els següents aspectes:

- **Reunions periòdiques:** Es programen trobades regulars, amb una periodicitat definida, per revisar els casos actius, compartir informació rellevant i prendre decisions sobre actuacions específiques. Aquestes reunions garanteixen la coordinació entre els diferents membres i la coherència en les intervencions.
- **Documentació i comunicació:** Es manté un registre centralitzat i actualitzat que recull totes les actuacions realitzades, facilitant així la traçabilitat de les intervencions. S'estableixen també canals de col·laboració amb serveis externs com l'EAP, CREDA o altres organismes implicats, assegurant una coordinació efectiva entre tots els agents.

Relació amb la Comissió Social

Dins del centre també es realitzen reunions socials on es tracten aspectes socioeconòmics que poden afectar l'escolarització de l'alumnat. Aquesta comissió està formada per:

- Un/a membre de l'equip directiu.
- L'EAP (Treballadora Social).
- Els Serveis Socials Municipals, tant de Sant Adrià de Besòs com de Badalona.
- Altres professionals externs, segons la necessitat.

Aquesta comissió es reuneix mensualment i garanteix la coordinació entre el centre i els serveis socials per oferir un suport adequat a l'alumnat en situació de vulnerabilitat.

6. Seguiment i avaluació.

El seguiment i l'avaluació del Pla d'Atenció a la Diversitat constitueixen elements fonamentals en el disseny i la implementació d'estratègies educatives efectives per a l'alumnat amb Necessitats Educatives Especials (NEE) i Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE). Aquests processos tenen com a finalitat garantir que les intervencions es mantinguin alineades amb les necessitats canviants de cada alumne/a, maximitzant la seva qualitat educativa i assegurant una atenció inclusiva i equitativa. Així, el seguiment i l'avaluació permeten avaluar si els objectius establerts en el PAD s'estan assolint, si les estratègies adoptades són efectives i si els recursos s'estan utilitzant de manera òptima.

En aquest marc, la Comissió d'Atenció a l'Educació Inclusiva (CAEI) juga un paper clau en la coordinació, supervisió i avaluació del procés. La CAEI és responsable de realitzar un seguiment anual de les observacions i valoracions realitzades per l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP). A través d'aquest seguiment, la CAEI analitza de manera detallada el recorregut acadèmic i personal de cada alumne/a amb NEE i NESE, assegurant-se que les mesures d'intervenció siguin adequades i ajustades al seu ritme i necessitats. Així, es busca garantir que cada nen/a rebi el suport necessari per al seu desenvolupament global, tant en l'àmbit acadèmic com en el social i emocional.

A més, la CAEI també exerceix un paper fonamental en la supervisió dels serveis externs que rep l'alumnat, assegurant que aquests serveis siguin coherents amb les estratègies educatives del centre. Aquesta supervisió busca garantir que els recursos de l'escola es distribueixin de manera equitativa entre els i les alumnes, evitant la concentració excessiva de suports en determinats/des alumnes, per tal de no desatendre altres alumnes amb necessitats similars. Això afavoreix una distribució justa i equilibrada dels recursos disponibles, maximitzant així el seu impacte en la millora del rendiment i la inclusió de tot l'alumnat.

L'equip Directiu, com a responsable de la gestió i direcció del centre, assigna objectius i actuacions concretes a la CAEI mitjançant el Projecte de Direcció de Centre. Aquestes actuacions, dissenyades en col·laboració amb altres grups de treball de l'escola, estan orientades a aconseguir els objectius d'inclusió i a millorar l'atenció educativa dels i de les alumnes amb NEE i NESE. Aquestes actuacions són revisades i valorades anualment a través de les memòries avaluatives, que permeten una reflexió crítica sobre els resultats obtinguts. A partir de les memòries avaluatives, es poden identificar àrees de millora i realitzar ajustaments necessaris en les mesures implementades per garantir un aprofitament més eficient dels recursos i una atenció més equilibrada a tot l'alumnat. Així, el seguiment i l'avaluació del PAD no només permeten comprovar els avenços aconseguits, sinó que també asseguren un procés continu d'adaptació i millora que busca atendre de manera òptima les necessitats de tot l'alumnat.

6.1. Indicadors d'èxit.

Els indicadors d'èxit són essencials per mesurar l'impacte de les mesures adoptades i per garantir que s'estan aconseguint els objectius establerts. Alguns dels indicadors més rellevants inclouen:

1. **Progrés acadèmic:** Un dels indicadors més directes de l'eficàcia de les intervencions és l'increment en els resultats d'avaluació de l'alumnat i els assoliments en les competències clau establertes pels programes educatius. Segons l'UNESCO (2020)⁵⁰, el progrés acadèmic és una mesura fonamental de l'èxit en l'adaptació de les intervencions educatives a les necessitats dels i de les alumnes amb NEE i NESE.

2. **Participació i integració:** La millora en la participació de l'alumnat en les activitats escolars i la seva integració en el grup classe són també indicadors clau de l'èxit. Com mencionen Booth i Ainscow (2015)⁵¹, l'èxit de les intervencions es mesura no només pel progrés acadèmic, sinó també per l'augment de la implicació social i emocional dels alumnes amb NEE i NESE dins de la comunitat educativa.
3. **Satisfacció de les famílies i alumnes:** L'avaluació de la satisfacció de les famílies i els alumnes respecte als suports i l'atenció rebuda és un indicador directe de la qualitat de l'atenció educativa. Les dades recollides a través d'enquestes poden revelar la percepció dels implicats sobre l'eficàcia de les mesures adoptades i indicar possibles àrees de millora.
4. **Coordinació i treball en equip:** La millora en la col·laboració entre la CAEI, els i les mestres docents i els serveis externs és un altre indicador fonamental. La fluïdesa en la comunicació i la implementació d'estratègies conjuntes afavoreixen una resposta educativa més coherent i efectiva per als alumnes amb NEE i NESE (MEC, 2020)⁵².
5. **Reducció de barreres per a l'aprenentatge:** Un altre indicador clau és l'eliminació o la reducció de les barreres que dificulten l'accés dels alumnes amb NEE i NESE al currículum. A mesura que les estratègies d'intervenció es desenvolupen i es perfeccionen, s'hauria de veure una millora en l'accés al coneixement i una major participació en les activitats educatives.

7. Annexos

7.1. Plans i models de suport individualitzat

- Document: [2024-2025 Model Pla de Suport Individualitzat \(E.I.\)](#)
- Document: [2024-2025 Model Pla de Suport Individualitzat \(E.P.\)](#)
- Protocol d'actuació: [Pla de Suport Individualitzat \(PSI\)](#)
- Carpeta: [Material de suport per elaborar un PSI](#)

7.2. Protocols d'actuació i circuits de derivació

- Protocol d'actuació: [Suport Escolar Personalitzat \(SEP\)](#)
- Protocol d'actuació: [4. Identificació i Actuació Alumnat NESE-NEE](#)
- Protocol d'actuació: [5. Trastorns d'Aprenentatge i les seves Adaptacions Metodològiques](#)
- Protocol d'actuació: [Circuit de derivació Proinfància](#)

7.3. Diagnòstic i adaptacions metodològiques

- Document: [Identificació de trastorns d'aprenentatge i possibles adaptacions metodològiques](#)
- Formulari: [Adaptacions metodològiques](#)

7.4. Seguiment i suports rebuts per l'alumnat

- Document: [Seguiment propostes retenció alumnat](#)
- Document: [Suports que rep l'alumnat NEE-NESE](#)
- Document: [Alumnat amb PSI 24-25](#)

7.5. Retenció d'alumnat i seguiment

- Document: [Model de Full de demanda EAP](#)
- Document: [Criteris de retenció alumnat](#)

7.6. Glossari de terminologia PAD

- Document: [Glossari PAD](#)